

לקוטי תורה • פרשת במדבר • מאמר 1

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד וגו'

”הווי דיבר אל משה במדבר סיני”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/1](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/1)

1 וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד וגו'. שאו את ראש וגו' לגלגלותם וגו'. להבין ענין נשיאת ראש ומה ענין פרשה זו אל אוהל מועד.

"הוי' דיבר אל משה במדבר סיני, באוהל מועד" וגו'. "שאו את ראש" וגו', "לגלגלותם" וגו'. יש להבין את ענין "נשיאת ראש", ומה הקשר בין פרשה זו לאוהל מועד.

כי הנה כתיב נעשה אדם בצלמנו שכמו שיש ראש וגולגולת בגשמיות הגוף שהראש עיקרו המוח ועצם הגולגולת מקיפו, כן יש ברוחניות הנפש תלת מוחין שהם חב"ד [חכמה בינה ודעת] והרצון הנמשך מהם לקיום המדות וחיותן דאית רצון ואית רצון.

שהרי נאמר: "נעשה אדם בצלמנו". כשם שבגוף הגשמי יש ראש וגולגולת — עיקר הראש הוא המוח, ועצם הגולגולת מקיפה אותו — כך גם ברוחניות הנפש יש שלושה מוחין, חכמה, בינה ודעת, והרצון הנמשך מהם כדי לקיים את המדות ולהעניק להן חיות. שכן יש רצון ויש רצון:

אית רצון לתתא ואית רצון לעילא שהוא נקרא רצון העליון שהוא בבחינת מקיף על המוח.

יש רצון שלמטה ויש רצון שלמעלה, הנקרא רצון העליון, והוא בבחינת מקיף על המוח.

וביאור ענין זה הנה כתיב נודע בשערים בעלה ופי' בזהר (פי' וירא דק"ג) לכל חד לפום שיעורא דילי [דיליה] כמו דמשער בלבו,

וביאור העניין: נאמר "נודע בשערים בעלה", והזוהר מפרש (פרשת וירא, דף ק"ג): "לכל אחד לפי המידה שלו, כפי שהוא מודד בלבו" —

דהיינו ע"י שיעמיק ויתבונן בחב"ד [בחכמה בינה ודעת] שלו בגדולת א"ס ב"ה כפי עומק מחשבתו וכאשר יוכל שאת בלבו ע"י כן הוא מכיר את בוראו הכרה בלב לדבקה בו ית'.

כלומר, על ידי שיעמיק ויתבונן בחכמה, בבינה ובדעת שלו בגדולת אין סוף ברוך הוא, בהתאם לעומק מחשבתו ולמה שלבו מסוגל להכיל, הוא מכיר את בוראו בהכרה שכלב, כדי לדבוק בו יתברך.

הגם דלית מחשבה תפיסא ב"י [ביה] כלל היינו ב"י [ביה] דוקא דהיינו בעצמותו ומהותו כביכול. אבל הנה זה כל האדם להתבונן במה

אף על פי ש"לית מחשבה תפיסא ביה כלל", הכוונה היא ל"ביה" דווקא, כלומר לעצמותו ומהותו, כביכול. אבל זה כל האדם: להתבונן במה

שהוא מהווה עולמות עליונים ותחתונים עד אין מספר ומחיה את כולם ומוציאם מאין ליש ומחדשם בטובו בכל יום ובכל רגע.

שהוא מהווה עולמות עליונים ותחתונים בלי מספר, מחיה את כולם, מוציא אותם מאין ליש ומחדש אותם בטובו בכל יום ובכל רגע.

2 וכל אחד לפי מה שהוא משער בלבו יכול הוא להרחיב דעתו ולהלהיב לבו ונפשו לקשר נפשו בה' ולדבקה

וכל אחד, לפי מה שהוא משער בלבו, יכול להרחיב את דעתו ולהלהיב את לבו ונפשו, כדי לקשור את נפשו לה' ולדבוק

בו כפי ערך עומק שכלו ותבונתו וכפי ריבוי ההתמדה והתשוקה שמעורר בלבו כל אחד לפי מה שהוא להתלהב ולהתלהט לדבקה בו ית'.

בו, בהתאם לעומק שכלו ותבונתו ובהתאם למידת ההתמדה והכמיהה שהוא מעורר בלבו — כל אחד לפי מה שהוא — להתלהט ולהתלקח בדבקות בו יתברך.

והנה נודע הוא לשון נפעל כי שבחא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] הוא בעלה דמטרוניתא (ע"י [עייין] בזהר שלח קס"ג ב' ובפ' תזריע מ"ב ב' ובפ' אמור צ"ו ב' ועמ"ש לעיל פ' תשא ע"פ זה יתנו כו')

והנה, "נודע" הוא לשון סביל, שכן שבחו של הקדוש ברוך הוא, שהוא בעלה של המטרוניתא (ראו בזהר, שלח, קס"ג ב', ובפרשת תזריע, מ"ב ב', ובפרשת אמור, צ"ו ב'; וראו מה שנכתב לעיל בפרשת כי תשא על הפסוק "זה יתנו" וכו'),

שנודע בשערים שהוא ית' הוא המשפיל את עצמו בהשתלשלות והתפשטות גדולתו ית' להיות נודע.

[הוא] בכך שהוא נודע בשערים: שהוא יתברך משפיל את עצמו באמצעות השתלשלות והתפשטות גדולה של גדולתו יתברך, כדי שיהיה נודע

ע"י כן ונתפס בקרב איש ולב עמוק לפום מה דמשער בלבו דוקא כל חד וחד לפום ערך שיעורא דיליה להמשיך ולקשר אליו ית' לדבקה בו.

ועל ידי כך נתפס בפנימיותו של האדם ובלב עמוק, "לפי מה שמשער בלבו" דוקא — כל אחד ואחד לפי המידה שלו — כדי להמשיך אליו יתברך ולקשור [את עצמו] אליו, לדבוק בו.

(כי נודע הוא לשון התקשרות כנודע) שבמקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו כמ"ש במ"א.

(כי "נודע" הוא לשון התקשרות, כידוע.) [וזהו] ש"במקום שאתה מוצא גדולתו, שם אתה מוצא ענותנותו", כפי שנתבאר במקום אחר.

והנה הרצון הנמשך מזה לקיום המדות אהבה ויראה שאהבה הוא לדבר שהוא כרצונו וכן להיפוך השנאה הוא לדבר שנגד רצונו

והנה, הרצון הנמשך מכך לקיום מדות האהבה והיראה — שהרי אוהבים דבר שהוא כרצונו, ולהפך, שונאים דבר שהוא נגד רצונו —

והוא לפ"ע [לפי ערך] ההשגה וההשכלה בגדולתו ית' דמכ"ע [דממלא כל עלמין] וסוכ"ע כי ממנו נלקח רצון זה ולכן נק' רצון התחתון שהוא למטה מן הדעת

הוא לפי מידת ההשגה וההבנה בגדולתו יתברך, בכך שהוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, שכן ממנו נלקח רצון זה. לכן הוא נקרא הרצון התחתון, שהוא למטה מן הדעת.

אבל אית רצון לעילא שהוא למעלה מעלה מן הרצון הנולד מן הדעת והשכלה שנתפס ומשיג בשכלו ובינתו ענין התפשטות גדולתו של הקב"ה שהוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע

אבל יש רצון למעלה, שהוא נעלה לאין ערוך מן הרצון שנוולד מדעת ומהשכלה, שבהם האדם תופס ומשיג בשכלו ובבינתו את התפשטות גדולתו של הקדוש ברוך הוא, כיצד הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין;

אלא נמשך מבחי"י ביטול השגתו והשגת כל הנבראים לגבי מהותו ועצמותו ית' מפני רוממותו עד אין קץ דלית מחשבה תפיסא ב"י [ביה] כלל והוא למעלה מבחי"י ההשגה וגדר השכלה ועי"ז תתעורר הנפש לצאת מנרתיקה

אלא הוא נמשך מבחינת ביטול השגתו והשגת כל הנבראים מול מהותו ועצמותו יתברך, מפני רוממותו שאין לה קץ, שהרי "לית מחשבה תפיסא ביה כללי", והוא למעלה מבחינת ההשגה ומגדרי ההשכלה. על ידי כך תתעורר הנפש לצאת מנרתיקה,

והוא בחי"י תשוקה וכלות הנפש ממש להשתפך אל חיק אביה הוא מהותו ועצמותו ית' דכולא קמ"י [קמיה] כלא חשיבא ממש ולא שייך לומר ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע

וזהו בחינת תשוקה וכלות הנפש ממש, להשתפך אל חיק אביה, שהוא מהותו ועצמותו יתברך, שלגביו הכול נחשב ממש כלא, ולא שייך לומר עליו שהוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין,

אלא בזיו וההארה מאור א"ס ב"ה המאיר ומחיה כל עלמין והוא בחי' מלכות א"ס ב"ה כמ"ש מלך יחיד
חי העולמים וכתוב מלכותך מלכות כל עולמים

אלא על הזיו וההארה מאור אין סוף ברוך הוא, המאיר ומחיה את כל העולמות. זוהי בחינת מלכות אין סוף ברוך
הוא, ככתוב: "מלך יחיד חי העולמים", ונאמר: "מלכותך מלכות כל עולמים".

אבל הוא לבדו הוא לא בגדר ממלא כל עלמין ולא בגדר סובב כל עלמין ולית מחשבה תפיסא ב"י [ביה]
כלל כי אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא כו'

אבל הוא לבדו אינו בגדר ממלא כל עלמין ואינו בגדר סובב כל עלמין, ו"לית מחשבה תפיסא ביה כלל", שהרי "אתה
הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא" וכו',

כנ"ל ואני הוי"ה לא שניתתי כתיב ותשוקה נפלאה זו ורצון זה נמשך לנשמות והאיר בהתגלות על נפשם
בחג השבועות על ידי מתן תורה בעשרת הדברות כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שעל כל דבור
ודבור פרח נשמתו

כאמור לעיל, וכתוב: "אני הוי' לא שניתתי". תשוקה מופלאה זו ורצון זה נמשכו אל הנשמות והאירו בגלוי בנפשן
בחג השבועות, באמצעות מתן תורה בעשרת הדיברות, כפי שאמרו חז"ל שעל כל דיבור ודיבור פרח נשמתו.

והיינו שהדיבור היה ממשיך להם תשוקה זו שהדיבור הוא המשכה ממהותו ועצמותו ית' לנש"י [לנשמות
ישראל] (ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם ומ"ש ע"פ ואהי' [ואהיה] אצלו אמון)
וזהו שהדיבור המשיך להם תשוקה זו, שכן הדיבור הוא המשכה ממהותו ועצמותו יתברך לנשמות ישראל (ועיין
לעיל, פרשת יתרו, במאמר המתחיל "מראיהם ומעשיהם", וכן במה שנכתב על הפסוק "ואהיה אצלו אמון").

וזהו אנכי ה' אלהיך דייקא המאיר ומתפשט בך ואנכי מי שאנכי פ"י שאין מכיר ומשיג בחי' אנכי
וזהו [פירוש] "אנכי הוי' אלקיך" דווקא — אלקיך, המאיר ומתפשט בך. ו"אנכי" הוא "מי שאנכי"; כלומר, אין מי
שמכיר ומשיג את בחינת "אנכי".

אלא אנכי בעצמי והוא הוי"ה אלקיך דהיינו ניצוץ אלהות השורה בך כי חלק הוי' עמו כמ"ש
ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום כי

אלא אני עצמי. והוא עצמו הוא "הוי' אלקיך", כלומר ניצוץ האלוקות השוכן בתוכך, שכן "חלק הוי' עמו", כמו
שכתוב: "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום". כי

הנה מהות הנשמות ועצמותן לא ירדה להתלבש בעוה"ז בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] אלא זיו והארה בעלמא ממנה בלבד הוא שמתפשט ונתפס בשכל ומדות כנ"ל שהן הן כחות הנפש

מהותן ועצמותן של הנשמות לא ירדה להתלבש בעולם הזה, בגוף ובנפש הבהמית; אלא רק זיו והארה בעלמא ממנה מתפשטים ונקלטים בשכל וכמות, כפי שהוזכר לעיל, והם הם כוחות הנפש.

אבל עיקר מהותה ועצמותה של הנשמה לפי מה שהיא במקור חוצבה מריש כל דרגין וכו' בראתיו יצרתיו אף עשיתיו הוא למעלה מעלה מגדר ההשגה הנתפס בשכל אנושי

אבל עיקר מהותה ועצמותה של הנשמה, כפי שהיא במקור שממנו נחצבה, "מראש כל הדרגות" וכו' — "בראתיו יצרתיו אף עשיתיו" — היא למעלה לאין ערוך מגדר ההשגה הנתפסת בשכל אנושי;

אלא שהיא דבוקה בשורשה באלהים חיים בדביקות נצחי לעולמי עד ואין לה אלא רצון אחד לאביה שבשמי' [שבשמיים] בלבד לעולי [לעולם] בלי שינוי בבחי' ביטול אליו ית' לפי

אלא שהיא דבוקה בשורשה באלקים חיים בדבקות נצחית לעולמי עד, ואין לה אלא רצון אחד — לאביה שבשמים בלבד, לעולם וללא שינוי, בביטול אליו ית', משום

שהיא חלק אלוה ממעל ממש (וכמבואר במ"ע [במצות עשה] ע"פ יונתי בחגוי כו') והשינויים הם למטה מצד שינוי ההשגות בכחות הנפש בלבד.

שהיא חלק אלוה ממעל ממש (וכמבואר במאמר על הפסוק "יונתי בחגוי הסלע" וכו'); והשינויים הם למטה, ורק מצד השינויים בהשגות שבכוחות הנפש.

והיינו לפי שהנפש עצמה אינה מתלבשת בכחותי' [בכחותיה] אלא עומדת עליהם מלמעלה בבחי' מקיף בלבד. ובשכועות על ידי מתן תורה נתגלה הרצון העליון

כלומר, הנפש עצמה אינה מתלבשת בכוחותיה, אלא ניצבת עליהם מלמעלה בבחינת מקיף בלבד. ובשכועות, באמצעות מתן תורה, התגלה הרצון העליון,

שהוא למעלה מן הדעת והאיר אז שורש נשמות תוך כחות הנפש בגילוי רב ועצום (ועמ"ש במ"א ע"פ כי תצא בפ"י בקשו פני את פניך ה' אבקש כו')

שהוא למעלה מן הדעת, ואז האיר שורש הנשמות בתוך כוחות הנפש בגילוי גדול ועצום (ועיין במה שכתוב במקום אחר על הפסוק "כי תצא", בביאור "בקשו פני, את פניך ה' אבקש" וכו').

ולכן על כל דבור פרוחה נשמתן דהיינו שנסתלק למעלה מבחי' וגדר השכלה והשגה להכלל ולבטל במציאות, ממש אליו ית' בכלות הנפש ממש.

ולכן על כל דיבור פרוחה נשמתם, כלומר, הסתלקה למעלה מגדרי ההשכלה וההשגה, כדי להיכלל ולהתבטל במציאות אליו ית' לחלוטין, בהסתלקות הנפש ממש.

וזהו אשר הוצאתיך מארץ מצרים שכל העולמות ומדרגות שלמטה מבחי' זו נק' בשם מצרים לגבי בחינה זו

וזהו [הפירוש של] "אשר הוצאתיך מארץ מצרים": כל העולמות והמדרגות שמתחת לבחינה זו נקראים בשם מצרים ביחס לבחינה זו,

כי שאר כל עניני השגות ודבקות באלהים חיים הם עדיין בבחינה וגדר מצר וגבול הנ"ל וכמ"ש במ"א שכן כל שאר סוגי ההשגה והדבקות באלקים חיים עדיין נתונים בגדר ובגבולות של המיצר והגבול הנזכרים לעיל, כפי שמבואר במקום אחר

(לקמן ע"פ וספרתם לכם ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי הענין שעד ירדן יריחו נק' יצ"מ).

(להלן, על הפסוק "וספרתם לכם"; וראו גם מה שנכתב בביאור על הפסוק "אלה מסעי", בענין שעד הירדן ביריחו נקרא יציאת מצרים).

וזהו בטל רצונך מפני רצונו שענין עשה רצונו כרצונך הוא מצד רצון התחתון הנמשך מהשגת והשכלת לבותם כל אחד מכחות הנפש המתלבש בגוף

וזהו [הפירוש של] "בטל רצונך מפני רצונו". שכן "עשה רצונו כרצונך" נובע מהרצון התחתון, הנמשך מן ההשגה וההבנה שבלבם, כל אחד מכוחות הנפש המתלבשת בגוף;

והרי עדיין יש לו רצון נפרד בפני עצמו אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] על ידי העמקת הדעת והתבוננות בגדולתו ית' יתפעל ויעשה בנפשו ולבו רצונו של מקום כ"ה משא"כ ענין בטל רצונך כו'

והרי עדיין יש לו רצון נפרד משל עצמו; אלא שלמרות זאת, באמצעות העמקת הדעת וההתבוננות בגדולתו ית', הוא יתפעל ויעשה בנפשו ובבלבו את רצונו של מקום ברוך הוא. ואילו "בטל רצונך" וכו'

הוא בחי' ביטול והעברה לגמרי שלא יהיה לו רצון עצמו כלל כ"א רצון אחד לה' לבדו דהיינו שיהיה רצון עליון לבדו מאיר בו להשתפך נפשו אל חיק אביה ממש.

הוא בחינת ביטול והעברה מוחלטת, כך שלא יהיה לו כלל רצון משל עצמו, אלא רצון אחד בלבד — לה' לבדו; כלומר, שרק הרצון העליון יאיר בו, עד שנפשו תישפך אל חיק אביה ממש.

3 וזהו שאו את ראש וגו' לגולגלותם וגו' דהיינו לקשר רצון התחתון הנמשך מבחי' ראש ומוחין המלוכשים בגוף ונפש

וזהו [הפירוש של] "שאו את ראש" וגו', "לגולגלותם" וגו': כלומר, לקשר את הרצון התחתון, הנמשך מבחינת הראש והמוחין המלוכשים בגוף וכנפש,

ולחברו ולהעלותו למעלה מעלה למקור חוצבה עיקרה ושרשה דיליה שהוא מהות הנשמה עצמה העומדת למעלה והיא בבחי' מקיף ואינה מאירה בתוך הגוף

ולחבר אותו ולהעלותו מעלה מעלה, אל המקור שממנו נחצבה, אל עיקרה ושרשה שלה — מהות הנשמה עצמה, העומדת למעלה; היא בבחינת מקיף ואינה מאירה בתוך הגוף.

כי עונותיכם מבדילים ביניכם לבין אלהיכם ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה' וכמ"ש במ"א, והוא כמשל האדם שנכרת גופו מראשו.

כי "עונותיכם מבדילים ביניכם לבין אלקיכם", ו"ונכרתה הנפש ההיא מלפני: אני הוי", כפי שמבואר במקום אחר. הדבר דומה לאדם שגופו נכרת מראשו.

4 והעצה היעוצה לזה הוא כמו דרך משל אם היה נמצא ברפואות לחבר גופו אל ראשו, כך הוא הענין נשיאת ראש שהוא רצון התחתון הנולד משכל ומדות כחות הנפש להעלות למעלה לבחי' גולגלותם דווקא

העצה לכך היא, בדרך משל, כאילו נמצאה תרופה שתחבר את גופו לראשו. כך הוא עניין "נשיאת ראש": הרצון התחתון, שנולד מן השכל והמדות — כוחות הנפש — עולה אל מדרגת "גולגלותם" דווקא,

דהיינו גולגולת שלהם עצמם שהוא שרש נשמתם למעלה כי שם מאיר רצה"ע [רצון העליון] כנ"ל (ועמ"ש פ' כי תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי וע"פ ויקהל משה)

כלומר, אל הגולגולת שלהם עצמם, שהיא שורש נשמתם למעלה, שכן שם מאיר הרצון העליון, כנזכר לעיל (ועיינו במה שכתוב בפרשת כי תשא, בסוף המאמר המתחיל "שמאלו תחת לראשי", ועל הפסוק "ויקהל משה").

וזהו ענין ספירת העומר היום יום כו' פ"י כי ימים הם בחי' המשכות והיינו המשכת רצון העליון

וזהו ענין ספירת העומר: "היום יום...". הביאור הוא שהימים הם בחינת המשכות, כלומר המשכת הרצון העליון

(עמ"ש בד"ה וספרתם הנ"ל בפ"י וענין תספרו חמשים יום וע' ג"כ מ"ש בפ' אמור בפ"י וספרתם לכם ממחרת השבת כו')

(עיינו במה שכתוב במאמר המתחיל "וספרתם", הנזכר לעיל, בביאור ענין "תספרו חמשים יום"; ועיינו גם במה שכתוב בפרשת אמור, בביאור "וספרתם לכם ממחרת השבת" וכו').

מלמעלה למטה והיינו ע"י בחי' אהל מועד כי מועד על שם ונועדתי שמה לבני ישראל.

מלמעלה למטה. והמשכה זו היא באמצעות בחינת אוהל מועד, שכן "מועד" נקרא על שם "ונועדתי שמה לבני ישראל".

והנה ונועדתי ונודעתי הוא ענין אחד אותיות דדין כאותיות דדין ושניהם לשון התקשרות ודבקות הקב"ה בנש"י [בנשמות ישראל], אלא שנודעתי הוא ע"י הדעת וההשגה בגדולתו ית' כמ"ש נודע בשערים בעלה,

והנה "ונועדתי" ו"נודעתי" הם ענין אחד — אותיות זו כאותיות זו — ושניהם לשון התקשרות ודבקות של הקב"ה בנשמות ישראל. אלא ש"נודעתי" הוא באמצעות דעת והשגה בגדולתו יתברך, כמו שכתוב: "נודע בשערים בעלה",

אבל ונועדתי הוא בחי' יחוד וקשר עליון מבחי' אנכי מי שאנכי לקשר נפשם להשתפך אל חיק אביה אבל "ונועדתי" הוא בחינת ייחוד וקשר עליון, מבחינת "אנכי מי שאנכי", הקושר את נשמתם כדי שתישפך אל חיק אביה.

(ועמ"ש ע"פ להקריב לי במועדו וע' בזהר פ' ויגש דר"ו ע"ב ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם ובהרמ"ז משפטים דצ"ז ע"א).

(ועיינו במה שכתוב על הפסוק "להקריב לי במועדו"; ועיינו בזהר, פרשת ויגש, ר"ו ע"ב, ובהרמ"ז שם; ובזהר, משפטים, צ"ז ע"א).

אך אי אפשר להמשיך ולהאיר על נפשם בהתגלות ממש אור בחינה זו כ"א ע"י בחי' אהל ומשכן שהוא מה שכתוב אחזתיו

אך אי אפשר להמשיך ולהאיר על נפשם בהתגלות ממש את אור הבחינה הזאת, אלא באמצעות בחינת אוהל ומשכן, וזהו שכתוב: "אחזתיו"

ולא ארפנו עד שהבאתיו אל בית אמי ואל חדר הורתי בית אמי זו תורה שבכתב וחדר הורתי זו תושבע"פ [תורה שבעל פה]

"ולא ארפנו עד שהבאתיו אל בית אמי ואל חדר הורתי". "בית אמיי" הוא תורה שבכתב, ו"חדר הורתי" הוא תורה שבעל פה.

כמו שהולד ניתן בבטן אמו כך הוא ענין רצה"ע [רצון העליון] המלוכש בדיני התורה שבע"פ [שבעל פה] איסור והיתר חייב וזכאי כו',

כשם שהעובר נתון בבטן אמו, כך רצון העליון מלוכש בדיני התורה שבעל פה — איסור והיתר, חייב וזכאי וכו'.

והגם שירדה תורה ונתלכשה בדברים גשמיים עכ"ז [עם כל זה] הרי מלוכש בה רצה"ע [רצון העליון] ממש ועי"ז גם האדם העוסק בה ממשיך ומאיר על נפשו אור הרצה"ע [הרצון העליון] ממש אשר לית מחת"ב [מחשבה תפיסא ביה] כלל כמ"ש במ"א (ועי' בזח"ב [בוהר חלק ב'] צ"ו א').

ואף שהתורה ירדה והתלכשה בעניינים גשמיים, בכל זאת רצון העליון עצמו מלוכש בה; וכאמצעות זה, גם האדם העוסק בה ממשיך ומאיר על נפשו את אור רצון העליון עצמו, אשר "לית מחשבה תפיסא ביה כלל", כמו שנתבאר במקום אחר (ועיין בזה חלק ב, צו ע"א).

אך שצריך האדם לתת עצות בנפשו שלא ישאר למטה וצריך לזה ב' בחי' בחינת כהנים וביחי' לויים.

אך על האדם למצוא עצות בנפשו כדי שלא ישאר למטה, ולשם כך נחוצות שתי בחינות: בחינת כהנים וביחי' לויים.

בחינת כהנים הוא מלמעלה למטה בחי' מים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך וביחי' לויים הוא בחי' שלהבת אש העולה ממטה למעלה.

בחינת הכהנים היא מלמעלה למטה, בחינת מים היורדים ממקום גבוה למקום נמוך; וביחי' הלויים היא בחינת שלהבת אש העולה מלמטה למעלה.

5 וביאור ענין זה הנה כתיב ובחנות המשכן יקימו אותו הלויים פ"י ובחנות המשכן כשירד בחי' המשכן ממדרגתו תהיה הקמה ע"י הלויים דהיינו בנשמת האדם למטה שירדה הארתה ונתלכשה בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] בעוה"ז.

ביאור העניין: נאמר, "ובחנות המשכן יקימו אותו הלויים". פירוש הדבר הוא: "ובחנות המשכן" — כאשר בחינת המשכן יורדת ממדרגתה, הקמתו נעשית על ידי הלויים. כלומר, בנשמת האדם למטה, שהארתה ירדה והתלכשה בגוף ובנפש הבהמית בעולם הזה:

הנה זאת העצה לעורר על נפשו בחיי גבורות קדושות והם מתחלקים לשלש בחיי גרשון קהת ומררי גרשון הוא ענין מ"ש גרש את האמה הזאת ואת בנה שהוא מבחי גבורות (שלכן קוראין פרשה זו בר"ה [בראש

השנה])

העצה לכך היא לעורר בנפשו בחינת גבורות קדושות. הן מתחלקות לשלוש בחינות: גרשון, קהת ומררי. גרשון הוא עניין מה שנאמר, "גרש את האמה הזאת ואת בנה", שהוא מבחינת גבורות — ולכן קוראים פרשה זו בראש השנה —,

כי שמאל דוחה ומגרש את הרע מקרבו ואיזהו גבור הכובש את יצרו והוא בחי' היותר מעולה ממ"ש ביצ"מ [ביציאת מצרים] כי ברח העם לפי שהיה עדיין הרע בתוקפו כמ"ש במ"א,

שכן "שמאל דוחה" ומגרש את הרע מקרבו, ו"איזהו גבור? הכובש את יצרו". זו בחינה נעלית יותר ממה שנאמר ביציאת מצרים, "כי ברח העם", מפני שהרע עדיין היה בתוקפו, כפי שמבואר במקום אחר.

אבל העיקר הוא לגרש את הרע מקרבו שיהיה הרע בורח ממנו וכמ"ש ורדפו מכם חמשה מאה

אבל העיקר הוא לגרש את הרע מקרבו, עד שהרע יברח ממנו, ככתוב: "ורדפו מכם חמשה מאה".

ולכן (לע"ל [לעיתיד לבוא]) כתיב כי לא בחפזון תצאו וגו' דאתכפי' סט"א [סטרא אחרא] וזהו ותאמר שרה שהיא בחי' ומדת מלכותו ית' לאברהם שהוא בחי' חסד עליון גרש האמה הזאת ואת בנה

ולכן לעתיד לבוא נאמר, "כי לא בחפזון תצאו" וגו', משום שהסטרא אחרא כבר תהיה כפופה. וזהו "ותאמר שרה" — שהיא בחינת ומידת מלכותו יתברך — "לאברהם", שהוא בחינת חסד עליון: "גרש האמה הזאת ואת בנה",

כי לא יירש וגו', ישמעאל הוא בחי' תאוות רעות ושרשם, וכענין לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל וכמ"ש במ"א.

כי לא יירש וגו'". ישמעאל הוא בחינת תאוות רעות ושורשן, כעניין "לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל", כפי שמבואר במקום אחר.

6 ומררי הוא ענין המרירות בהיות ממארי דחושכנא על ימי חלדו אשר רובם ככולם בחשך ילך בכריתות הגוף מן הראש הוא בחי' לגולגלותם של נפשו שאינה מאירה בנפשו כ"א לעתים רחוקים מפני עוונותיו המבדילים.

ומררי עניינו מרירות: אדם העורך חשבון נפש על ימי חייו, ורובם ככולם עברו עליו בחושך; גופו ניתק מן הראש — מבחינת "לגולגלותם" של נפשו, שאינה מאירה בו אלא לעתים רחוקות, בגלל עוונותיו המבדילים.

או משום שעדיין לא אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] וכו'. או משום שהלביש נפשו בלבושים צואים מהבל ורעות רוח מדברים בטלים ומחשבות אדם ותחבולותיו בעניני עוה"ז וכסופין בטלין דילי' [דיליה].

או משום שהסטרא אחרא עדיין לא נכפתה וכו'; או משום שהלביש את נפשו בלבושים צואים של הבל ורעות רוח: דברים בטלים, מחשבות האדם ותחבולותיו בעניני העולם הזה, וכיסופים בטלים משלו.

ובחינה זו היא ג"כ מבחי' לוי' שרש הגבורות שהמרירות הוא מיסוד אש ושעי"ז הוא מתעורר כח החמימות וכמ"ש במ"א, ועי"ז הוא בא לבחי' ומעלת קהת מלשון ולו יקהת עמים

גם בחינה זו היא מבחינת הלויים, שורש הגבורות; שכן המרירות באה מיסוד האש, ובאמצעותה מתעורר כוח החמימות, כפי שמבואר במקום אחר. כך הוא מגיע לבחינה ולמעלה של קהת, מלשון "ולו יקהת עמים".

(אלא שהיו"ד נוספת להורות על הפעולה לעתיד) שהוא לשון אסיפה וקיבוץ כתרגומו ולו יתכנסו עממא

(אלא שהיו"ד נוספת כדי להורות על פעולה בעתיד); משמעות הביטוי היא כינוס ואיסוף, כפי שמתרגם התרגום: "ואליו יתכנסו העמים".

דהיינו שמתאסף ומתקבץ אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף במקור חוצבה ברשפי אש שלהבת העולה למעלה.

כלומר, ליבו מתכנס ונאסף אליו, ו"רוחו ונשמתו אליו יאסוף", אל המקור שממנו נחצבה, ברשפי אש, כלהבת אש העולה למעלה.

ומה שלא נאמר בפירוש לשון אסיפה כדכתיב בהתאסף ראשי עם וגו' כי שם נאמר יחד שבטי ישראל שקבוצם נקרא אסיפה

והטעם לכך שלא נאמר במפורש לשון "אסיפה", כמו בפסוק "בהתאסף ראשי עם" וגו', הוא ששם נאמר "יחד שבטי ישראל", וכינוסם נקרא אסיפה;

אבל בהקבץ בחי' שאר עמים להתאסף למקורם נאמר יקהת מלשון קיוהא הוא ענין חריפות וחמיצות אבל כאשר בחינת שאר העמים מתקבצת כדי להיאסף למקורה, נאמר "יקהת", מלשון "קיוהא", שענינה חריפות וחמיצות;

כמו דרך משל העושה מטעמים מדברים חריפים וחמוצים וכו', כך הוא בענין זה דאתהפכו מרירא למיתקא ו

כמו, למשל, אדם המכין מטעמים מדברים חריפים וחמוצים וכו'. כך גם בעניין זה: המר הופך למתוק. ו

לכן נק' בחי' זו קהת והיא ג"כ עבודת הלויים מבחי' גבורות שמרירו הוא דאתהפכא למיתקא וחשוכא לנהורא (ועמ"ש ע"פ נשא את ראש בני גרשון כו' מענין ג' בחי' הלויים).

לכן בחינה זו נקראת קהת. גם היא עבודת הלוויים, מצד הגבורות, שבה המרירות נהפכת למתיקות והחושך לאור (וראו מה שנכתב על הפסוק "שא את ראש בני גרשון" וכו', בעניין שלוש בחינות הלוויים).

והנה כל זה הוא עבודת הלויים להעלות נפשו לה' ממטה למעלה להיות דבוקה בשורשה באלהים חיים, אבל בחי' הכהנים הוא מלמעלה למטה, כי

והנה כל זה הוא עבודת הלוויים: להעלות את הנפש לה' מלמטה למעלה, עד שתהיה דבוקה בשורשה באלקים חיים. אבל בחינת הכהנים היא מלמעלה למטה, כי

הנה כתיב ובא אהרן ובניו וגו' וכסו וגו' שהם הם המכסים ומלבישים את כלי הקדש בלבושים רבים שש וארגמן כו'

הנה נאמר: "ובא אהרן ובניו וגו' וכסו וגו'": הם המכסים ומלבישים את כלי הקודש בלבושים רבים, שש וארגמן וכו'.

שית גוונין הם שית סדרי משנה שבהם מלובש רצה"ע [רצון העליון] ית' משא"כ בבני קהת כתיב ולא יבאו לראות כבלע את הקדש.

ששת הגוונים הם ששת סדרי המשנה, שבהם מלובש רצונו העליון יתברך. ואילו על בני קהת נאמר: "ולא יבאו לראות כבלע את הקודש".

7 והענין כי אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו שעיקר תשוקתו וחפצו יהיה לה' לבדו ולדבקה בו ית' ולא להתורה בלבד וכמ"ש אחזתיו ולא ארפנו אחזתיו דוקא

וההסבר הוא כך: אמרו רז"ל: "כל האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו". שכן הכמיהה והרצון העיקריים שלו צריכים להיות לה' לבדו, ולדבוק בו יתברך, ולא בתורה בלבד; וכמו שכתוב: "אחזתיו ולא ארפנו" — "אחזתיו" דווקא,

אלא שהבאתיו אל בית אמי וגו' והוא ע"י בחי' אהרן הכהן העליון המביא רצה"ע [רצון העליון] אל בית אמי כנ"ל

אלא ש"הבאתיו אל בית אמי" וגו'. והדבר נעשה באמצעות בחינת אהרן, הכהן העליון, המביא את הרצון העליון אל "בית אמי", כפי שהוסבר לעיל.

(וע' בזהר פי קרח דקע"ז ב' ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם וע' בזהר ויחי דרל"ב ב' פי' פסוק ולא יבואו כו' בע"א [באופן אחר])

(וראו בזהר, פרשת קרח, דף קע"ז ע"ב, וברמ"ז שם; וראו בזהר, פרשת ויחי, דף רל"ב ע"ב, המפרש בדרך אחרת את הפסוק "ולא יבואו" וגו').

וכמ"ש בתורה כמה פעמים וידבר ה' אל משה ואל אהרן שדבר ה' נמשך לישראל ע"י בחי' משה ובחי' אהרן וזהו ענין עוטה אור כשלמה וכמ"ש במ"א.

וכמו שכתוב בתורה פעמים רבות: "וידבר ה' אל משה ואל אהרן" — דבר ה' נמשך אל ישראל באמצעות בחינת משה ובחינת אהרן. וזהו ענין "עוטה אור כשלמה", כפי שמוסבר במקום אחר.

(וע' מענין שאו את ראש ברכות מצורע ס"פ י"ח. במדבר פרשה א' שזהו ענין וירם קרן שם ר"פ ד'. פרשה ז' דרכ"ג ב').

(ובענין "שאו את ראש" ראו במדרש רבה, מצורע, סוף פרשה י"ח; במדבר, פרשה א', שענין זה הוא "וירם קרן"; שם, תחילת פרשה ד'; פרשה ז', דף רכ"ג ע"ב;

פרשה ט' דר"ל [דרוצה לומר] ב' פרשה י' דרל"ו ג'. פנחס פכ"א דרפ"א ב'. שה"ש [שיר השירים] רבה בפסוק שררך אגן זח"ג [זהר חלק ג] פנחס רנ"ג ב'):

פרשה ט', דף ר"ל ע"ב; פרשה י', דף רל"ו ע"ג; פנחס, פרשה כ"א, דף רפ"א ע"ב; שיר השירים רבה, על הפסוק "שררך אגן הסהר"; וזהר, חלק ג', פנחס, רנ"ג ע"ב.)

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק